

ONGIZATE ESTATU BERRIAREN ETORKIZUNEI BURUZKO EZTABAIDA GUNEA

O. Laneko dokumentua

Hasierako aurkezpena, 2020ko ekainaren 25a

Etorkizuna eraikiz Think Tank ekimenaren abiapuntuko diagnostikoa.

Demokrazia liberalek gaur egun bizi duten krisiaren ondorioz gizarteek, baita Gipuzkoakoak ere, etorkizuneko erronkei aurre egiteko duten gaitasuna murrizten ari da. Krisi horren ezaugarrien artean, besteak beste, aipatzekoa da dimentsio komunitarioa eta autoerantzukizuna ahultzea, eta horren orde, ahultze horrek agerian uzten dituen hutsuneak estatuak bere gain hartzeko esperantza nagusitzea. Gaur egun nagusi den kultura politikoaren oinarritzko ezaugarriak funtsezko bi ideiatan laburbildu daitezke: desafekzio politikoa eta egitura publikoek globalizazioaren testuinguruan planteatzen diren erronka ekonomiko, sozial eta politikoei erantzuteko duten ezintasuna. Gero eta indibidualistagoa den gizarte batean bizi gara, eta bizitza komunitarioarekin eta publikoarekin zerikusia duten alderdiak garrantzia galduz doaz. Gai hori jorratzeko premia areagotu egin da COVID-19ak eragindako krisiekin.

Testuinguru horretan, Etorkizuna Eraikiz Think Tank ekimena elkarrekin ezagutza sortzeko gune bat da, egoera horretaz jabetzeko, ulertzeko eta Gipuzkoako Foru Aldundiaren politikari lotutako ekosistemak hobetzeko prozesuak definitzeko aukera emango diguna.

Horregatik, hain zuzen ere, Etorkizuna Eraikiz Think Tank ekimenaren misioa da elkarrekin ezagutza transferigarria eta aplikagarria sortzea elkarlaneko gobernantza bitarteko dela, horrela, agenda eta kultura politiko berri bat txertatzeko, Gipuzkoako Foru Aldundiaren politiken ekosistema (eragileak, edukiak eta prozesuak) modernizatu dadin.

Eztabaida prozesurako eta ezagutza berria batera sortzeko esparrua

Hona hemen Etorkizuna Eraikiz Think Tank ekimenaren jarduerarako adostu diren printzipioak:

- a) Gipuzkoako Foru Aldundiko ordezkariak, une bakoitzean lehenetsitako gaiekin lotutako ekosistemetako ordezkariak eta eremu horietako adituek parte hartuko dute eztabaidan.
- b) Hilero, 15 laguneko talde bat elkartuko da gai bakoitzeko; Gipuzkoako Foru Aldundiko kideak eta ekosistemaren ordezkari gutxi batzuk hartuko dute parte.
- c) Sei hilean behin, lehen aipatutako pertsonen gain, ekosistemako eragile talde handiago batek parte hartuko du.
- d) Eztabaida egituratzeko ardatz gisa, Etorkizuna Eraikiz Think Tank talde sustatzaileak demokrazia zibikoa garatzea proposatzen du, demokrazia liberalen krisia nolabait leuntzeko. Horrek esan nahi du elkarlaneko gobernantzak garatu behar direla eta gizarte zibila indartu/ahaldundu behar dela.
- e) Etorkizuna Eraikiz Think Tank ekimenak ez ditu planteatu nahi eztabaidatu eta ezagutza batera sortzeko prozesu horiek eztabaida ideologiko edo paradigma aldaketako eztabaida gisa. Alde batetik, demokrazia zibikoaren garapena jarrera ideologikoen aukera zabal batek onartutako ideia dela uste da. Bestetik, Etorkizuna Eraikiz Think Tank taldeak metodologia pragmatistak erabiltzen ditu, eta, horretarako, konponbideak bilatu behar dira, abiapuntutzat hartuta praktikan ezagutzak duen erabilgarritasuna, eta ez jarrera ideologiko edo teorikoetan oinarritutako ex ante onarpenak.

Lan metodologia

Aurreko ataletan proposatutako ezagutza batera sortzeko prozesu hori gogoeta, ekintza eta parte hartzea uztartzen dituzten ikerketa ekintza metodologietan oinarritzen da. Metodologia mota horiek eragileen eta erraztaileen arteko bereizketa planteatzen dute: eragileek erabakiak hartu behar dituzte eta egindako eztabaidetan oinarrituta jardun behar dute; erraztaileek, berriz, eragileek hausnartu, erabaki eta jardun ahal izateko baldintzak sortu behar dituzte.

Eztabaida prozesuak errazte aldera, GIPUZKOAKO FORU ALDUNDIAK Orkestra Lehiakortasunerako Euskal Institutuaren laguntza izango du, eta Etorkizuna Eraikiz Think Tank talde sustatzailearen esparruan zein eztabaida gune bakoitzean lan egingo du. Besteak beste, prozesuak elkarrekin diseinatu eta sistematizatu, hausnarketarako materialak prestatu, eta gogoeta batzuk dinamizatuko ditu.

Elkarrekin ezagutza sortzeko foku tematikoak: ongizate egoera berriaren etorkizunak

Aurreko diagnostikoak gizarteko hainbat esparrutan du eragina. 2020ko prozesuetarako, Etorkizuna Eraikiz Think Tank ekimenak lau eremu lehenetsi ditu:

- a) Kultura politiko berria eta elkarlaneko gobernantza (ezagutza elkarrekin sortzeko gainerako prozesu guztiak zeharka aberastu behar dituen)
- b) Etorkizuneko ongizate sistema
- c) Etorkizuneko lana
- d) Lehengoratzeko berdea

Lehentasun horrek erakusten du ongizate estatua etorkizuneko Gipuzkoa eraikitzeko zutabeetako bat dela, eta, beraz, dimentsio komunitarioa eta autoerantzukizuna lantzeko ardatzetako bat. Hurrengo ataletan horri buruzko eztabaida prozesua deskribatzen da.

Ongizate estatu berriaren etorkizunei buruzko gogoeta taldearen ezaugarri bereziak

Pairatzen ari garen osasun krisiak pertsona askori eragingo dio, eta etorkizun zalantzarria planteatzen du gizarte, ekonomia eta osasun arloetan. Horregatik, prozesu honen helburu orokorra da Gipuzkoako Lurralde Historikoan gizarte politiken arloko etorkizun berriei aurrea hartzea, hausnarketa, tokiko esperimentazioa eta herritarrek eskatzen dituzten gai eta premietan ebidentzia sortzea bitarteko ditugula. Azken xedea pertsonen ongizatea bermatzea da, desberdintasunak gutxituz eta bizi kalitatea hobetuz.

Nolanahi ere, abiatu nahi den eztabaida prozesua ez da soilik COVID-19ak sortutako krisiari erantzuteko, ongizate estatu berri baterako trantsizioan gizarte politiken etorkizunei buruzko hausnarketa sakona ere egin nahi da.

Ongizate estatuaren etorkizunei buruz hitz egiten dugunean trantsizioko gizarte politiken diseinua eta ezarpena iradokitzen duen formulazio batez ari gara. Haren oinarria gizarte politikak birformulatzea da, desberdintasunak murriztuz, pertsonen ongizatea bermatuz eta bizi kalitatea hobetuz. Trantsizioko gizarte politikak bost ardatz nagusitan laburbildu daitezke: **a)** Herritarrek gizarte arazoak konpontzen eta kudeatzen benetan parte har dezaten sustatzen dute; **b)** Gobernantza eredu berriak bultzatzen dituzte (elkarlanekoak), politikaren isolamendua eta haustura demokratikoa saihesteko; **c)** Gizarte eta teknologia arloko berrikuntzak garatzen dituzte, berrikuntza instituzionalaren euskarri gisa (ebidentzian oinarritutako politikak); **d)** Esperimentazio eta ikaskuntza eremuak sortzen dituzte, erabiltzaileengandik hurbil dauden politikak abian jartzeko (gizarte zerbitzu interaktiboak); **e)** Trantsizio estrategiak bultzatzen dituzte, erakundeek eta lurraldeek erabakitzeko gaitasun handiagoa izan dezaten.

Eztabaida taldearen helburuak gizarte politiken etorkizun berriei buruz

Eztabaida taldearen asmoa gizarte politiketarako ikuspegi esperimentalak bultzatzea da, ongizate estatu berri baterako trantsizioa errazteko.

Eztabaida taldearen **helburu nagusia** trantsizioko gizarte politikak diseinatzen, ikasten eta ebaluatzen laguntzea da. Eztabaiden emaitza Ongizate Estatuaren Etorkizunei buruzko Txosten Estrategikoan egituratuko da.

Hasieran aurreikusitako helburu espezifikoak honako hauek dira:

H.1. Ongizate estatuaren etorkizunetarako trantsizioa kontzeptualizatzea, Gipuzkoako Lurralde Historikoan gizarte politikak birformulatzeke eta birdinamizatzeko.

H.2. Trantsizio agendak bultzatzea, sektore publikoaren, erakunde pribatu eta sozialen eta herritarren arteko aliantza estrategia definituz, trantsizioko gizarte politikak sustatzeko (elkarlaneko gobernantza).

H.3. Proiektu esperimentalak koordinatu eta ebaluatuko dituen trantsizio laborategi bat diseinatzea eta ezartzea. Horrez gain, laborategiak trantsizio agertokiaren analisia bultzatuko du, etorkizunaren diseinuan oinarrituta. Ez dira prospektiba azterlanak. Partaidetzazko etorkizunak diseinatu nahi dira, herritarrek, profesionalek eta tokiko politika kudeatzaileek dituzten ezagutza, pertzepzio eta intuizioa abiapuntu hartuta (aurretiazko gobernantza).

H.4. Lurralde mailako ebaluazio sistemikoko estrategia bat diseinatzea eta ezartzea, gizarte esperimentazioak gizarte politiken diseinuarekin bat egin ahal izateko, ikaskuntzako lankidetzaren inguruneetatik abiatuta (ebaluazio gobernantza).

Etorkizuna Eraikiz Think Tank programaren lan metodologia gizarte politiken eremura egokitzea

Etorkizuna Eraikiz Think Tank-eko eztabaida prozesuek partekatzen duten esparruaren barruan, eztabaida prozesu horretako lan metodologiak honako ezaugarri hauek izango ditu:

Ikuspegi kontzeptual batetik, prozesu osoaren muina **esperimentazio politiken** nozioan oinarritzen da. Politika mota horiek herritarrekin lankidetzan aritzea dute helburu, erantzukizun eta partaidetza esparru berri baterako **bidean**, eta herritarren jokabideak aldatzea eta gaitasun berriak eskuratzea sustatzen dute, gizarte esperimentazioaren nitxoaren garapenari, ikaskuntza ingurune berriei eta etorkizunak diseinatzeari esker (trantsizioari aurrea hartzeko estrategiak).

Esperimentazio politikek **gizarte adostasunak** kudeatzen diren agertokiak bultzatzen dituzte (elkarlaneko gobernantzaren espazio pribilegiatua da). Adostasunak ez dira akordio politiko-ideologikoen inguruan egituratzen, **esperimentazioak berak sortzen duen ebidentziaren inguruan baizik**. Hala, prozesu esperimentaletan funtsezko hiru dimentsio nabarmentzen dira: a) Gizarte arazoaren egituraketa (etorkizunaren ikuspegia eta egungo agendak: zer aldatu behar dugun); b) Proiektu esperimentalen diseinua, non trantsizio prozesuari buruzko koalizioak eta negoziazioak sortzen diren (zer esperimentatu behar den); c) Baliabide esperimentalen esleipena lurralde asimetriaren nozioari erreparatuta (non esperimentatu behar den).

Ikuspegi operatibo horretatik, esperimentazioak, herritarren ikaskuntzak eta gizarte politikak bat egitea da helburua. Esparru horretan, esperimentazioa oso lotuta dago trantsizio politikekin eta esperientzia esperimentalen ikaskuntza sozialarekin.

Bestalde, ikaskuntza hori gauzatu dadin, **lurralde mailako ebaluazio sistemikorako eredu** bat garatu behar da, saiakuntzatik eta hutsegiteetatik ikasteko funtsezko tresna gisa. Esperimentuek berrikuntza erradikalak esploratzeko aukera ematen dute, zabalduz doazen ondorioak eragiteko, berrikuntza horiek ekosistemara hedatzen

doazen heinean. Lurralde mailako ebaluazio sistemikoaren eredia diseinatzea eta garatzea funtsezkoa da ikaskuntza sistemak bultzatzeko. Hala, gizarte politikek ebidentzia izan behar dute oinarri (zer ikasi dugun eta nola eraman ikasi dugun hori politiketara). Izan ere, esperimendazioak ideia berritzaileak testatzeari buruzkoak dira, eta ebaluazioa, berriz, prozesu esperimentala ikasteari buruzkoa.

Elkarrekin ezagutza sortzeko foku tematikoak: gizarte politiken etorkizun berrientzako erronkak

Inspirazio gisa, eta agenda itxi bat eratu gabe, ezagutza batera sortzeko prozesua irekitzeko, honako lan esparru hauek planteatzen dira:

1. ESPARRUA: IRAUPEN LUZEKO ZAINKETAK

- 1. Iraupen luzeko zainketen ekosistema lokalizatuak garatzea*
- 2. Iraupen luzeko zainketen arloan zerbitzu eraginkorrak garatzea*
- 3. Iraupen luzeko zainketen arloan gaitasun berriak garatzea*
- 4. Iraupen luzeko zainketak ebaluatzeko eredu berriak garatzea*
- 5. Iraupen luzeko zainketen arloan teknologia berriak txertatzea*
- 6. Egoitza arretako eredu berri bat garatzea*
- 7. Prebentzioa eta autonomiaren sustapena*
- 8. Bizimodu independentea sustatzea*

2. ESPARRUA: NAHI GABEKO BAKARDADEA

- 9. Pertsonen arteko gaitasunak garatzea.*
- 10. Dinamika komunitarioak garatzea*
- 11. Nahi ez den bakardadea prebenitzea eta hautematea*
- 12. Nahi gabeko bakardade egoeran dauden pertsonen babesgabetasunari arreta ematea*

3. ESPARRUA: GIZARTE INKLUSIOA

- 13. Prebentzioa eta zahartze aktiboa*
- 14. Genero berdintasuna bizkortzea inklusio dinamiketan*
- 15. Adinekoen inklusioa bizkortzea*
- 16. Haur eta gazteen pobrezia eta bazterketari arreta ematea*
- 17. Kohesio eta inklusio aktiboa enplegarritasunaren bidez*

4. ESPARRUA: GIZARTE PROGRAMEN ETA ZERBITZUEN JASANGARRITASUNA

- 18. Gizarte politika esperimentalak bultzatzea (gobernantza esperimentalak)*
- 19. Trantsizioko gizarte politikak bultzatzea (elkarlaneko gobernantza)*
- 20. Ebaluazio sistemikoko ereduak bultzatzea (ebaluazio gobernantza)*

Eztabaida eta elkarrekin ezagutza sortzeko zikloaren lehen fasearen egitura

	EZTABAIDA FASEA	Epeak
1	Lantaldea eratzea eta ongizate estatuaren etorkizunei buruzko gogoeta egitea: trantsizioko gizarte politikak.	2020ko ekainaren 25a
2	COVID-19aren krisiaren balantzea eta gizarte politiketan izan duen eragina (ikasi duguna)	2020ko uztailaren 23a
3	Proiektu esperimentalen aurkezpena eta ebaluazioa: nola eragiten dio esperimentazioak trantsizioari (esperientziatik ikasi duguna)	2020ko irailaren 24a
4	Trantsizioen laborategia diseinatzea eta abiaraztea: esperimentazio agenda diseinatzea (zer esperimentatu, non esperimentatu, nola ikasi, eta trantsizioko gizarte politikak nola diseinatu)	2020ko urriaren 29a
5	Eztabaidatzeko hileroko bilerak, 2020ko urrian adostutako agendari jarraituz, eta proiektu esperimentalak abiaraztea. Gipuzkoa Zaintza Lurraldea/Care Land 2030 eta esperimentazio agendaren garapena	2020ko azaroa 2021eko martxoa
6	Txosten estrategikoa: <i>Ongizate estatuaren etorkizunak: trantsizioko gizarte politikak.</i>	2021eko apirila
7	Hausnarketa: eztabaida taldeak aurrera jarraitu behar duen ala ez, eta, behar izanez gero, taldea berriz definitzea.	2021eko maiatza

Eztabaida taldea hilean behin elkartuko da 2020ko azarora arte. Taldeak euskarri tekniko bat eta metodologia arin bat erabiliko ditu bere ekarpenak egituratzeko. Eztabaida taldeko kide bakoitzak aurrez aurreko 2 bilera ordu eta ekarpenak online egiteko (gomendioen galdetegiak) beste 2 ordu izango ditu. Horrela, kide bakoitzak 4 ordu bideratuko ditu hileko Think Tank eztabaida prozesura.

Gipuzkoako ekosistemaren proiektu esperimentalak 2020ko iraileko saioan parte hartzera gonbidatuko dira, esperimentazioaren eraginari eta trantsizioko gizarte politikei egiten dien ekarpenari buruzko ikuspegia azal dezaten.

Prozesua amaitzeko, txosten estrategiko bat egingo da: *Ongizate estatuaren etorkizunak: trantsizioko gizarte politikak.*